



## Totalförsvarets plikt- och prövningsverks föreskrifter och allmänna råd om förmåner till totalförsvarspliktiga;

beslutade den 14 november 2023.

Totalförsvarets plikt- och prövningsverk föreskriver följande med stöd av 13 kap. 1 § förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga.

### 1 kap. Grundläggande bestämmelser

**1 §** Grundläggande bestämmelser om förmåner till totalförsvarspliktiga finns i 8 kap. lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt och i förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga.

**2 §** Bestämmelser om vilken verksamhet som beslutar och betalar ut vilka förmåner finns i 11 kap. förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga.

### 2 kap. Information till den totalförsvarspliktige

**1 §** I samband med att den totalförsvarspliktige börjar sin tjänstgöring ska den som svarar för tjänstgöringen informera om de förmåner som han eller hon har rätt till.

### 3 kap. Dagersättning

#### *Grundläggande bestämmelser*

**1 §** Bestämmelser om de totalförsvarspliktigas rätt till dagersättning finns i 2 kap. 1 § förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga.

#### *Utbetalning av dagersättning*

**2 §** Den som svarar för tjänstgöringen ska betala ut dagersättning månadsvis i efterskott.

**3 §** I samband med att dagersättningen betalas ut ska den totalförsvarspliktige informeras om att det utbetalade beloppet är preliminärt och att det kan korrigeras i efterhand.

Har den totalförsvarspliktige avslutat sin tjänstgöring ska han eller hon så snart som möjligt få rätt belopp eller krävas på det belopp som betalats för mycket.

#### *Om dagersättning vid frånvaro*

**4 §** Enligt 2 kap. 4 § förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga har en totalförsvarspliktig inte rätt till dagersättning om han eller hon utan giltigt skäl varit frånvarande under hela tjänstgöringsdagen eller varit frihetsberövad eller intagen på kriminalvårdsanstalt.

Den som svarar för tjänstgöringen ska dokumentera vilka dagar som den totalförsvarspliktige inte har rätt till dagersättning.

*Kvittning mot dagersättning*

**5 §** Enligt 2 kap. 5 § förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga får kvittning göras mot dagersättning med högst hälften av det belopp som ska betalas ut om inte den totalförsvarspliktige skriftligen medger annat.

## 4 kap. Utbildningspremie

*Rätten till utbildningspremie*

**1 §** Den totalförsvarspliktige har enligt 2 kap. 6 § förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga rätt till utbildningspremie om han eller hon

1. har slutfört grundutbildning som är längre än 60 dagar,
2. har avbrutit en sådan grundutbildning på grund av skada,
3. har avbrutit en sådan grundutbildning av annat skäl och det finns särskilda skäl

**Allmänna råd**

Följande bör beaktas vid bedömningen av en totalförsvarspliktigs rätt till utbildningspremie enligt 1 § punkt 2:

- A. Begreppet skada avser även sjukdom.
- B. Skadan eller sjukdomen kan ha inträffat under såväl tjänstgöringstid som fritid.

Utbildningspremie enligt 1 § punkt 3 bör medges endast om avbrottet är orsakat av förhållanden som den totalförsvarspliktige inte råder över.

*Utbetalning*

**2 §** Den totalförsvarspliktige ska ha tillgång till utbildningspremien så snart som möjligt efter utryckningsdagen.

Om tjänstgöringen avbryts ska utbildningspremien betalas ut så snart som möjligt därefter.

## 5 kap. Ersättning för högskoleprov

**1 §** En totalförsvarspliktig som fullgör grundutbildning som är längre än 60 dagar har rätt till ersättning för avgiften för två högskoleprov enligt 2 kap. 8 § förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga.

Avgift för högskoleprov ersätts med styrkta kostnader i efterskott.

## 6 kap. Resor

*Grundläggande bestämmelser*

**1 §** Bestämmelser om totalförsvarspliktigas rätt till fria resor finns i 3 kap. 1–12 §§ förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga.

**2 §** Av 3 kap. 1 § förordning (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga framgår att den som inställer sig till mönstring eller annan utredning har rätt till en fri resa till inställelseplatsen från den plats inom landet där han eller hon är folkbokförd eller vistas stadigvarande och rätt till en fri återresa.

**3 §** Av 3 kap. 2 § förordning (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga framgår att en totalförsvarspliktig som har kallats in till värnplikt eller civilplikt har rätt till en fri resa till tjänstgöringsplatsen från den plats inom landet där han eller hon är folkbokförd eller vistas stadigvarande.

En totalförsvarspliktig som har fullgjort värnplikt eller civilplikt har rätt till en fri resa från tjänstgöringsplatsen till en plats inom landet varifrån han eller hon skulle vara berättigad till fri resa vid inryckning till tjänstgöring.

Rätten till fri resa gäller även vid avbrott från tjänstgöringen.

*Förutsättningar för att få fria resor*

**4 §** En totalförsvarspliktig får fria resor endast om han eller hon

1. reser med det färdmedel som har anvisats,
2. följer de beställningsrutiner och instruktioner som har lämnats, och
3. reser vid de tillfällen som har bestämts.

Föreligger särskilda skäl utanför den totalförsvarspliktiges kontroll har den

totalförsvarspliktige rätt att göra avsteg från gällande beställningsrutiner och instruktioner.

**5 §** Om resan inte ska genomföras ska den totalförsvarspliktige följa anvisningarna för avbokning av resan.

*Resor under tjänstgöring*

**6 §** En totalförsvarspliktig har inte rätt till fri resa när han eller hon har övningsuppehåll eller är sjukskriven i hemmet.

**7 §** En totalförsvarspliktig som fullgör grundutbildning som är längre än 60 dagar får byta de fria resorna under en månad mot ett lokalt eller regionalt månadskort om den totalförsvarspliktige inte har fått en färdhandling som ger motsvarande reseförmåner.

*Resor utomlands*

**8 §** Enligt 3 kap. 12 § förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga kan en totalförsvarspliktig få fria utlandsresor under vissa förutsättningar.

För att få rätt till fri resa utomlands krävs en skriftlig ansökan.

**9 §** Fria utlandsresor under tjänstgöring får göras i samband med övningsuppehåll eller annan ledighet. Vid annan ledighet får resa beviljas om det är skäligt med hänsyn till avstånd, restid och resekostnader.

*Transportmedel*

**10 §** Enligt 3 kap. 5 § förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga får annat allmänt kommunikationsmedel än det billigaste användas om det finns särskilda skäl.

**Allmänna råd**

Annat allmänt kommunikationsmedel än det billigaste får användas vid dessa resor:

- A. Resa vid inställelse till mönstring, annan utredning eller tjänstgöring om den totalförsvarspliktige annars inte kan vara framme vid inställedagen i rätt tid om han eller hon reser på inställedagen och man inte kan medge senare inställelse med hänsyn till verksamheten.
- B. Resor under tjänstgöring om det är lämpligt med hänsyn till restid och till den tid den totalförsvarspliktige kan vistas i hemmet eller hos en anhörig.
- C. Resa i samband med tjänstledighet för enskild angelägenhet om detta är det mest ändamålsenliga kommunikationsmedlet med hänsyn till tjänstledigheten.
- D. Resa när mönstring, annan utredning eller tjänstgöring är avslutad om det är en förutsättning för att den totalförsvarspliktige ska kunna nå sin bostadsort den dag mönstring, annan utredning eller tjänstgöringen slutar.

**11 §** Vid resa med allmänt kommunikationsmedel har en totalförsvarspliktig rätt till sittplatsbiljett i 2 klass.

En totalförsvarspliktig har rätt till sovplats om större del av resan måste göras nattetid.

**12 §** Enligt 3 kap. 6 § förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga får annat transportmedel användas vid fri resa om ett särskilt transportmedel inte ordnas och det saknas allmänt kommunikationsmedel eller om restiden med ett sådant skulle bli oskäligt lång.

**Allmänna råd**

Innan resa företas med ett annat transportmedel ska den totalförsvarspliktige kontakta den som svarar för utredningen eller tjänstgöringen och få resan godkänd.

*Utbetalning av resekostnadsersättning*

**13 §** Vid resor under och efter tjänstgöring ska resekostnadsersättning betalas ut månadsvis i efterskott.

Ersättningen får betalas i förskott om det finns särskilda skäl.

**14 §** Vid resor till tjänstgöring och i samband med repetitionsutbildning ska resekostnadsersättning betalas ut efter beviljat beslut.

## 7 kap. Förplägnad

### Mönstring eller annan utredning

#### *Grundläggande bestämmelser*

**1 §** Bestämmelser om totalförsvarspliktigas rätt till fri förplägnad under inställelse till mönstring eller annan utredning finns i 4 kap. 1 § förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga.

Om den totalförsvarspliktige inte medges fri förplägnad har han eller hon rätt till måltidsersättning.

Om särskilda skäl finns, får måltidsersättning också betalas vid resa till och från mönstring eller annan utredning.

#### **Allmänna råd**

Vid bedömningen av om det finns särskilda skäl bör man beakta restidens längd samt när på dygnet som den totalförsvarspliktige reser. Måltidsersättningen bör betalas om restiden är längre än åtta timmar.

**2 §** Om fri förplägnad inte ges ska måltidsersättning betalas med 275 kronor per dag eller:

- 55 kr för frukost
- 110 kr för lunch
- 110 kr för middag.

Om den totalförsvarspliktige har rätt till måltidsersättning vid resa till och från mönstring eller annan utredning är måltidsersättningen 63 kronor för enkel resa.

### Tjänstgöring

#### *Grundläggande bestämmelser*

**3 §** Bestämmelser om totalförsvarspliktigas rätt till förplägnad under tjänstgöring finns i 4 kap. 2–3 §§ förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga.

**4 §** Enligt 4 kap. 2 § förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga har en totalförsvarspliktig rätt till fri förplägnad under tjänstgöringen. I vissa fall får den totalförsvarspliktige förplägnadsersättning eller måltidsersättning i stället för fri förplägnad.

**5 §** Enligt 4 kap. 3 § förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga har en totalförsvarspliktig rätt till förplägnadsersättning om han eller hon

1. har tillstånd att själv svara för sin förplägnad,
2. är tjänstledig eller sjuk och då inte befinner sig vid förbandet eller tjänstgöringsstället,
3. har tjänstgöringsfria dagar och då inte befinner sig vid förbandet eller tjänstgöringsstället.

Om det finns särskilda skäl kan den totalförsvarspliktige få ett tillägg till förplägnadsersättningen.

#### **Allmänna råd**

Den totalförsvarspliktige bör få tillägg till förplägnadsersättning om den totalförsvarspliktige kontinuerligt tjänstgör i komprimerat arbetspass med efterföljande schemalagd ledighet i minst sex dagar.

**6 §** En totalförsvarspliktig som har tillstånd att själv svara för sin förplägnad har rätt till förplägnadsersättning med 90 kronor per dag. Detsamma gäller för den som inte befinner sig vid förbandet eller tjänstgöringsstället på grund av tjänstledighet eller sjukdom eller har tjänstgöringsfria dagar.

Tillägg till förplägnadsersättning är 55 kronor per dag och ska betalas från och med första dagen.

#### *Måltidsersättning*

**7 §** En totalförsvarspliktig har enligt 4 kap. 2 § andra stycket förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga rätt till måltidsersättning om fri förplägnad inte ges under tjänstgöringen eller tjänsteresan samt vid annan fri resa om det finns synnerliga skäl.

### Allmänna råd

Med annan fri resa avses resa till och från tjänstgöring, resa under tjänstgöring samt resa i samband med tjänstledighet för enskild angelägenhet.

Vid bedömningen om det finns synnerliga skäl bör man beakta restidens längd samt när på dygnet som den totalförsvarspliktige reser. Måltidsersättning bör som regel betalas om restiden är längre än åtta timmar.

**8 §** Om fri förplagnad inte ges under tjänstgöringen eller tjänsteresan ska måltidsersättning betalas med 275 kronor per dag eller:

- 55 kr för frukost
- 110 kr för lunch
- 110 kr för middag.

Om den totalförsvarspliktige har rätt till måltidsersättning vid annan fri resa än tjänsteresa är måltidsersättningen 63 kronor vid enkel resa.

**9 §** Den som svarar för tjänstgöringen ska betala förplagnadsersättning och måltidsersättning månadsvis i efterskott. Ersättningen får betalas i förskott om det finns särskilda skäl.

I samband med övningsuppehåll ska förplagnadsersättning alltid betalas i förskott.

## 8 kap. Inkvartering

### Mönstring eller annan utredning

#### Grundläggande bestämmelser

**1 §** Bestämmelser om totalförsvarspliktigas rätt till fri inkvartering under inställelse för mönstring eller annan utredning finns i 4 kap. 1 § förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga.

**2 §** Om den totalförsvarspliktige inte givits fri inkvartering har han eller hon rätt till ersättning för skäligen styrkta kostnader.

### Tjänstgöring

#### Grundläggande bestämmelser

**3 §** Bestämmelser om totalförsvarspliktigas rätt till inkvartering under tjänstgöring finns i 4 kap. 4 § förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga.

#### Hyresbidrag

**4 §** En totalförsvarspliktig som accepterar att bo hemma under tjänstgöringen har rätt till hyresbidrag med 465 kronor per månad.

För tjänstgöring som inte uppgår till en hel månad är hyresbidraget för varje hel tjänstgöringsdag en trettiondedel av månadsbeloppet.

Hyresbidraget betalas endast om tjänstgöringen varar mer än fem dagar.

#### Utbetalning av hyresbidrag

**5 §** Den som svarar för tjänstgöringen ska betala ut hyresbidrag månadsvis i efterskott. Ersättningen får betalas i förskott om det finns särskilda skäl.

## 9 kap. Beklädnad

#### Grundläggande bestämmelser

**1 §** Bestämmelser om totalförsvarspliktigas rätt till beklädnadsersättning under tjänstgöring finns i 4 kap. 6 § förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga.

#### Beklädnadsersättning

**2 §** En totalförsvarspliktig som har tillstånd att använda egna kläder i tjänsten enligt 4 kap. 6 § förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga har rätt till beklädnadsersättning med följande månadsbelopp:

- 390 kr för hel beklädnad
- 90 kr enbart för skor
- 90 kr för enbart underkläder.

För tjänstgöring som inte uppgår till en hel månad är beklädnadsersättningen för varje hel tjänstgöringsdag en tredjededel av månadsbeloppet.

Beklädnadsersättning betalas endast om tjänstgöringen varar mer än fem dagar.

#### *Utbetalning av beklädnadsersättning*

**3 §** Den som svarar för tjänstgöringen ska betala ut beklädnadsersättning månadsvis i efterskott. Ersättningen får betalas i förskott om det finns särskilda skäl.

## **10 kap. Hälso- och sjukvård**

### *Grundläggande bestämmelser*

**1 §** Bestämmelser om totalförsvarspliktigas rätt till fri hälso- och sjukvård finns i 5 kap. förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga.

### *Rätten till fri hälso- och sjukvård*

**2 §** Av 5 kap. 1 § förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga framgår vad fri hälso- och sjukvård omfattar.

**3 §** För att få fri hälso- och sjukvård ska den totalförsvarspliktige följa anvisningarna från den som svarar för tjänstgöringen.

Om den totalförsvarspliktige på grund av olycksfall eller akuta besvär inte kan följa dessa anvisningar får han eller hon vända sig direkt till offentlig vårdgivare eller till privata vårdgivare som har samverkansavtal med regionen enligt lag (1993:1651) om läkarvårdsersättning.

### *Läkemedel och tekniska hjälpmedel*

**4 §** Den som svarar för tjänstgöringen får ersätta utlägg för läkemedel och tekniska hjälpmedel endast efter skriftlig ordination av legitimerad sjukvårdspersonal.

**5 §** En totalförsvarspliktig har rätt att kostnadsfritt få glasögon som är nödvändiga för tjänsten.

Den totalförsvarspliktige kan få kontaktlinser endast om det är förutsättningen för att den totalförsvarspliktige får en godtagbar syn med hänsyn till tjänstens krav.

### *Rehabilitering*

**6 §** Om en totalförsvarspliktig skadas under tjänstgöringen ska den som svarar för tjänstgöringen utse en handläggare som ansvarar för ärendet enligt 8 kap. 6–11 §§ lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt och 5 kap. 5 § förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga.

**7 §** Den ansvarige handläggaren ska informera den skadade totalförsvarspliktige och hans eller hennes anhöriga om förmåner och rättigheter. Handläggaren ska fortlöpande även informera den totalförsvarspliktige och de anhöriga om ärendehandläggningen.

## **11 kap. Tandvård**

**1 §** Enligt 6 kap. 2 § förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga har den totalförsvarspliktige rätt till fri tandvård vid akuta besvär.

Under grundutbildning omfattar rätten till fri tandvård även tandvård som är nödvändig för att tandhälsan inte ska försämrats eller är nödvändig för att den totalförsvarspliktige ska klara tjänsten.

**2 §** Rätten till fri tandvård vid akuta besvär omfattar endast tandvård som är nödvändig för att häva de akuta besvären.

**3 §** Tandvård som är nödvändig för att tandhälsan inte ska försämrats ska styrkas med skriftlig remiss från tidigare vårdgivare.

**4 §** För att få fri tandvård ska den totalförsvarspliktige följa anvisningarna från den som svarar för tjänstgöringen.

Om den totalförsvarspliktige på grund av olycksfall eller akuta besvär inte kan följa

dessa anvisningar får han eller hon vända sig direkt till vårdgivare vars vård kan berättiga till ersättning enligt lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd.

## 12 kap. Ekonomiskt stöd

**1 §** En totalförsvarspliktig kan få ekonomiskt stöd enligt 8 kap. 1–3 §§ förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga.

För att få ekonomiskt stöd krävs en skriftlig ansökan.

**2 §** Den som beviljar ekonomiskt stöd i form av lån ska upprätta en skuldförbindelse som den totalförsvarspliktige ska underteckna innan lånet betalas ut.

**3 §** Flyttningsbidrag enligt 8 kap. 2 § förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga får beviljas endast för styrkta kostnader.

**4 §** Vad som utgör skälig levnadsnivå enligt 8 kap. 3 § förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga beräknas enligt bestämmelserna om förbehållsbelopp i 7 kap. 5 § utsökningsbalken (1981:774).

### Allmänna råd

I förbehållsbeloppet ingår faktisk boendekostnad samt ett normalbelopp som ska täcka de vanliga levnadskostnaderna. Normalbeloppet framgår av Kronofogdemyndighetens föreskrifter om bestämmande av förbehållsbeloppet vid löneutmätning.

Om hushållets totala inkomst efter avdrag för skatt och bostadskostnader är lägre än normalbeloppet på grund av tjänstgöringen utgår ekonomiskt stöd i form av bidrag upp till normalbeloppet.

## 13 kap. Begravningshjälp

**1 §** Bestämmelser om begravningshjälp finns i 9 kap. 1 § förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga.

**2 §** Den som svarar för tjänstgöringen ska informera den totalförsvarspliktiges dödsbo om de ersättningar som dödsboet kan ha rätt till.

**3 §** Beslutad begravningshjälp ska betalas till dödsboet omedelbart.

## 14 kap. Överklagande

**1 §** Beslut om förmåner enligt dessa föreskrifter får enligt 12 kap. 2 § förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga överklagas hos Statens överklagandenämnd.

---

Denna författning träder i kraft den 1 januari 2024. Samtidigt upphör Totalförsvarets rekryteringsmyndighets föreskrifter och allmänna råd (TRMFS 2017:2) om förmåner till totalförsvarspliktiga under tjänstgöring och Totalförsvarets rekryteringsmyndighets föreskrifter och allmänna råd (TRMFS 2017:3) om förmåner till totalförsvarspliktiga under mönstring eller annan utredning om personliga förhållanden enligt 2 kap. lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt.

CHRISTINA MALM

Johan Rådman